

Đⁱu rõ ràng là ASEAN b^o cu^{nh} vào cu^c chi^{nh} tranh giành quy^{nh} l^{oc} đang di^{nh} ra trong khu v^{uc}. V^o trí đ^oa lý c^{ua} ASEAN n^{am} ^o trung tâm tuy^{nh} th^{ong} m^{oi} hàng h^{oi} c^{ua} châu Á đ^ot ASEAN ^o gi^oa ⁱⁿ ^{oo} và Trung Qu^{oc}.

Khi th^o gi^{oi} ti^{ep} t^{ic} xoay s^o v^{oi} nh^{ng} th^{ac} th^{ic} đ^oa chính tr^o luôn thay đ^{oi}, m^{ot} khái ni^{em} gây ra tranh cãi hⁱⁿ c^o là "ⁱⁿ ^{oo} D^{ong}-Thái Bình D^{ong}". Khi M^o nêu

b̄t̄ khái nīm̄ này trong Chịn̄ l̄c̄ An ninh qūc̄ gia n̄m̄ 2017, ̄n̄ ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng đ̄̄c̄ đ̄nh̄ ngh̄a là khu v̄c̄ b̄t̄ đ̄u t̄ "b̄ bīn̄ phía Tây ̄n̄ ̄̄ đ̄n̄ b̄ Tây n̄̄c̄ M̄". ̄̄nh̄ ngh̄a này m̄ r̄nḡ so v̄ī khu v̄c̄ "Châu Á-Thái Bình D̄̄ng" tr̄̄c̄ đ̄y, bao ḡm̄ các qūc̄ gia không ch̄ n̄m̄ đ̄c̄ theo b̄ Thái Bình D̄̄ng mà c̄ ̄n̄ ̄̄ D̄̄ng.

Khi khái nīm̄ b̄t̄ đ̄u thu hút đ̄̄c̄ nhīu s̄ chú ý nhīu h̄n̄ trong đ̄ī thōī quan h̄ qūc̄ t̄, ý t̄̄nḡ v̄ m̄t̄ "̄n̄ ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng t̄ do và m̄ c̄a" nh̄ M̄ tuyên b̄ (cùng v̄ī Nh̄t̄ B̄n̄, ̄n̄ ̄̄ và Úc trong m̄t̄ B̄ T̄ m̄i) khác xa v̄ī khái nīm̄ ̄n̄ ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng đ̄̄c̄ ASEAN ch̄p̄ nh̄n̄.

̄̄ī v̄ī nhóm "B̄ T̄" (m̄i), ̄n̄ ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng là m̄t̄ cách đ̄ đ̄a các đ̄nḡ minh̄ cùng chí h̄̄nḡ theo đ̄ūī m̄t̄ ch̄̄nḡ tr̄nh̄ ngh̄ s̄ v̄ an ninh. C̄ th̄ h̄n̄, nó đ̄̄c̄ thīt̄ l̄p̄ nh̄m̄ ch̄nḡ l̄ī s̄ tr̄ī d̄ȳ tīp̄ t̄c̄ gia t̄nḡ c̄a Trung Qūc̄. ̄̄īū này đã đ̄̄c̄ nêu rõ trong Báo cáo Chịn̄ l̄c̄ ̄n̄ ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng c̄a M̄, trong đ̄ō ch̄ ra r̄nḡ "C̄nḡ hòa Nhân dân Trung Hoa, đ̄̄ī s̄ lãnh đ̄ō c̄a ̄̄nḡ C̄nḡ s̄n̄ Trung Qūc̄" và n̄ l̄c̄ c̄a n̄̄c̄ này nh̄m̄ "s̄p̄ đ̄t̄ l̄ī khu v̄c̄ theo m̄t̄ tr̄t̄ t̄ m̄i có l̄ī cho mình", n̄ī h̄ "gây s̄c̄ ép v̄ī các qūc̄ gia khác" thông qua vīc̄ "hīn̄ đ̄ī hóa quân s̄" và "chính sách kinh t̄ b̄c̄ l̄t̄". Trung Qūc̄ đ̄̄c̄ coi là m̄t̄ m̄ī đ̄ē đ̄a đ̄ī v̄ī "tr̄t̄ t̄ qūc̄ t̄ đ̄a trên các quy t̄c̄" - m̄t̄ tr̄t̄ t̄ mà theo M̄, nó "có l̄ī cho t̄t̄ c̄ các qūc̄ gia".

M̄c̄ dù ASEAN đã ch̄p̄ nh̄n̄ thūt̄ nḡ "̄n̄ ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng" t̄ī H̄ī ngh̄ th̄̄nḡ đ̄nh̄ ASEAN dīn̄ ra h̄ī tháng 6 v̄ā qua ̄ Thái Lan, nh̄nḡ rõ ràng ASEAN không có chung cách lý gīī c̄a M̄ v̄ thūt̄ nḡ này. L̄p̄ tr̄̄nḡ c̄a các qūc̄ gia ̄̄nḡ Nam Á lâu nay thúc đ̄ȳ ch̄ ngh̄ā khu v̄c̄ ̄̄nḡ Á bao ḡm̄ s̄ không liên k̄t̄ và quan h̄ bình đ̄nḡ v̄ī t̄t̄ c̄ các qūc̄ gia. Tr̄̄n̄ v̄nḡ ASEAN v̄ ̄n̄ ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng, đ̄̄c̄ các n̄̄c̄ ASEAN ch̄p̄ thūn̄ t̄ī H̄ī ngh̄ th̄̄nḡ đ̄nh̄, tuyên b̄ rõ r̄nḡ vīc̄ thông qua nó dīn̄ ra trong b̄ī c̄nh̄ ASEAN tīp̄ t̄c̄ đ̄nḡ "vai trò trung tâm và chịn̄ l̄c̄" ̄ các khu v̄c̄ châu Á-Thái Bình D̄̄ng và ̄n̄ ̄̄ D̄̄ng. Vai trò ch̄ ch̄t̄ c̄a ASEAN trong tr̄̄nḡ h̄p̄ này có ngh̄ā là tīp̄ t̄c̄ t̄n̄ t̄ī v̄ī c̄ s̄ h̄ t̄nḡ hīn̄ có - nh̄ H̄ī ngh̄ th̄̄nḡ đ̄nh̄ ̄̄nḡ Á và Dīn̄ đ̄n̄ khu v̄c̄ ASEAN (ARF), n̄ī Trung Qūc̄ là thành viên c̄a c̄ hai.

̄̄īū rõ ràng là ASEAN b̄ cūn̄ vào cūc̄ chịn̄ tranh giành quȳn̄ l̄c̄ đang dīn̄ ra trong khu v̄c̄. V̄ trí đ̄a lý c̄a ASEAN n̄m̄ ̄ trung tâm tuȳn̄ th̄̄nḡ m̄ī hàng h̄ī c̄a châu Á đ̄t̄ ASEAN ̄ gīā ̄n̄ ̄̄ và Trung Qūc̄. H̄n̄ n̄a, các n̄̄c̄ ASEAN đã cho th̄ȳ s̄ t̄nḡ tr̄̄nḡ kinh t̄ n̄nḡ đ̄nḡ trong nh̄nḡ th̄p̄ k̄ ḡn̄ đ̄y, GDP c̄a

kh̄i t̄ng nhanh h̄n m̄c trung bình c̄a th̄ gīi v̄i m̄c t̄ng tr̄ng th̄c t̄ là 5,3% hàng n̄m trong ba n̄m qua.

M̄i quan h̄ gīa Trung Qūc và Đông Nam Á v̄n b̄n ch̄t, b̄t ch̄p c̄ng th̄ng B̄n Đông, không ch̄ vì v̄ th̄ Trung Qūc là đ̄i tác th̄ng m̄i hàng đ̄u c̄a ASEAN, mà còn do s̄ ḡn ḡi v̄ đ̄a lý và quan h̄ l̄ch s̄/v̄n hóa. Không ch̄c ASEAN s̄ rút lui kh̄i các m̄i quan h̄ h̄p tác và s̄n xūt v̄i Trung Qūc - c̄ng nh̄ s̄ không tham gia b̄t k̄ n̄ l̄c qūc t̄ nào nh̄m lōi tr̄ nḡi kh̄ng l̄ châu Á.

B̄t ch̄p s̄ khác bīt v̄ cách dīn gīi khái nīm n̄n n̄ D̄ng-Thái Bình D̄ng c̄a ASEAN và nhóm B̄ T̄, vìc ASEAN ch̄p nh̄n s̄ d̄ng thūt nḡ này th̄ hīn m̄t s̄ t̄p trung m̄nh m̄ h̄n c̄a Hīp h̄i vào hai c̄ng qūc (Trung Qūc và M̄), và l̄i ích rõ ràng mà c̄ hai đ̄u cho th̄y trong khu v̄c.

M̄t nḡi ch̄i quan tr̄ng đ̄c xem xét ở đây có l̄ là Liên minh châu Âu (EU). EU là đ̄i tác th̄ng m̄i l̄n th̄ hai c̄a ASEAN, sau Trung Qūc, trong khi ASEAN đ̄c coi là đ̄i tác th̄ng m̄i l̄n th̄ ba c̄a EU (sau M̄ và Trung Qūc). Tuȳn hàng h̄i ch̄y qua Đông Nam Á có t̄m quan tr̄ng c̄ b̄n đ̄i v̄i EU đ̄ có th̄ tīp c̄n các th̄ tr̄ng Đông Á. Tuy nhiên, bên c̄nh các m̄i quan h̄ kinh t̄, s̄ hīn dīn chīn l̄c c̄a EU t̄i Đông Nam Á v̄n v̄ng bóng m̄t cách đáng chú ý.

Phiên b̄n n̄n n̄ D̄ng-Thái Bình D̄ng c̄a ASEAN có l̄ là m̄t v̄n đ̄ nan gīi đ̄i v̄i EU trong n̄ l̄c riêng c̄a h̄ đ̄ đ̄u h̄ng các m̄i quan h̄ trong khu v̄c. M̄t m̄t, m̄t s̄ thành viên trong EU là đ̄i tác an ninh l̄n c̄a M̄ và trong nhīu tr̄ng h̄p đã tuyên b̄ ph̄n đ̄i Trung Qūc tīp t̄c hīn dīn quân s̄ B̄n Đông. M̄t khác, s̄ đ̄i kháng ḡn đây gīa M̄ và các đ̄ng minh lâu n̄m đã đ̄n vīc các n̄c nh̄ n̄c và Pháp công khai th̄ hīn không đ̄ng ý v̄i chính sách qūc t̄ c̄a M̄, bao ḡm c̄ cách tīp c̄n trong vīc áp đ̄t các bīn pháp tr̄ng ph̄t đ̄i v̄i Iran. T̄ng t̄, Trung Qūc đã tr̄ thành m̄t đ̄i tác th̄ng m̄i ngày càng quan tr̄ng đ̄i v̄i các n̄c châu Âu.

V̄ ph̄n mình, ASEAN v̄n kiên đ̄nh trong cách tīp c̄n c̄a h̄. Vìc Hīp h̄i, m̄c dù ch̄p nh̄n khái nīm n̄n n̄ D̄ng-Thái Bình D̄ng, tham gia và duy trì c̄u trúc khu v̄c hīn t̄i có th̄ là m̄t thách th̄c đ̄i v̄i EU. Ch̄c ch̄n, EU và các qūc gia thành viên c̄a liên minh đã th̄ hīn s̄ quan tâm ngày càng t̄ng trong vīc ḡn

k̄t v̄i ASEAN - nh̄ng khi làm v̄y, h̄ s̄ c̄n ph̄i đ̄i u ch̄nh theo các lūng t̄ t̄̄ng đ̄a chính tr̄ đ̄ng liên t̄c thay đ̄i. EU s̄ ph̄i đ̄i m̄t v̄i nh̄ng khó kh̄n đ̄c bīt n̄u h̄ ch̄n ̄ng h̄ quan đ̄i m̄ v̄ ̄n ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng c̄a B̄ T̄.

M̄t đ̄i u d̄ nh̄n th̄y khác là rõ ràng Úc, m̄c dù th̄̄ng nêu rõ cam k̄t đ̄i v̄i c̄u trúc t̄p trung vào ASEAN, ph̄i đ̄i m̄t v̄i tình tr̄ng tīn thoái l̄̄ng nan c̄a chính h̄ trong vīc quȳt đ̄nh l̄a ch̄n gīa cách lý gīi thūt nḡ ̄n ̄̄ D̄̄ng-Thái Bình D̄̄ng c̄a ASEAN hay c̄a M̄.

Theo “ [lowy interpreter](#) ”

M̄ Anh (gt)